

Foto: Kristoffer Møllevik/ Visit Helgeland

Workshop – Etablering av reisemålsledelse - Vefsnaregionen

13. februar 2025

Rannveig Klæboe Essarti, rådgiver reiseliv og opplevelser

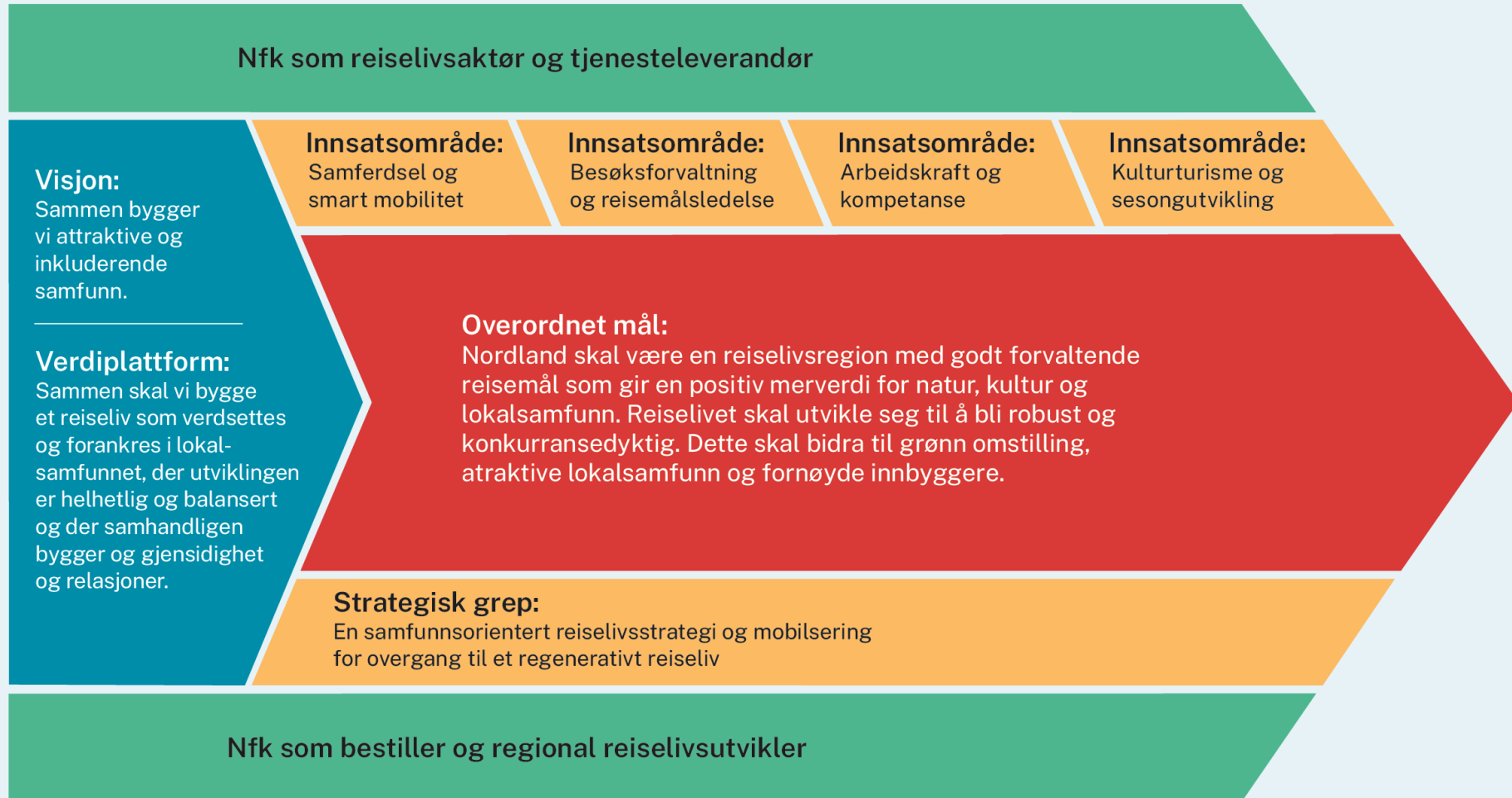

Fylkeskommunens reiselivsstrategi

Rendyrking av fylkeskommunens roller

- Overordnet rolle som samfunnsutvikler og myndighet
  - Summen av innsats innenfor klima og miljø, folkehelse, kompetanse, kultur, transport og infrastruktur
- Rolle som regional reiselivsaktør og tjenesteleverandør
  - Samferdsel og mobilitet, videregående- og fagskoler, kultursektor og kulturmiljøforvaltning m.m.
- Rolle som bestiller og regional reiselivsutvikler
  - Regionale utviklingsmidler, oppdragsbrev til Innovasjon Norge Nordland, NordNorsk Reiseliv, SIVA /næringshagene, samhandlingsavtale med Norges Forskningsråd
- Styrket samhandling

Reiselivsstrategien oppsummert

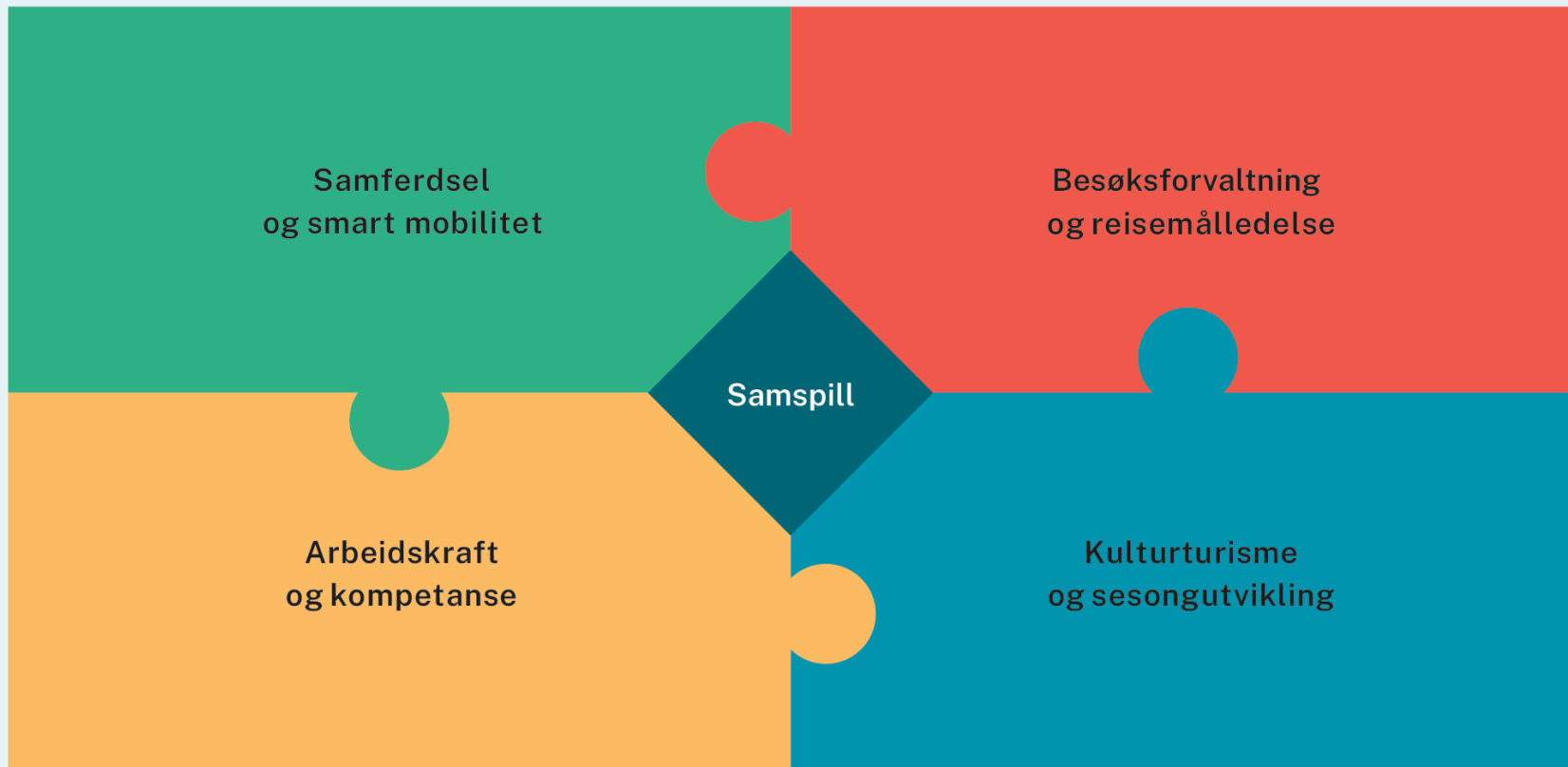

Regenerativ utvikling

- Ordet «*regenerare*» betyr **fornyelse**
- Å rigge for et regenerativt reiseliv handler om å legge til rette for at de besøkende kan være en ressurs for utviklingen av lokalsamfunn

Innsatsområder

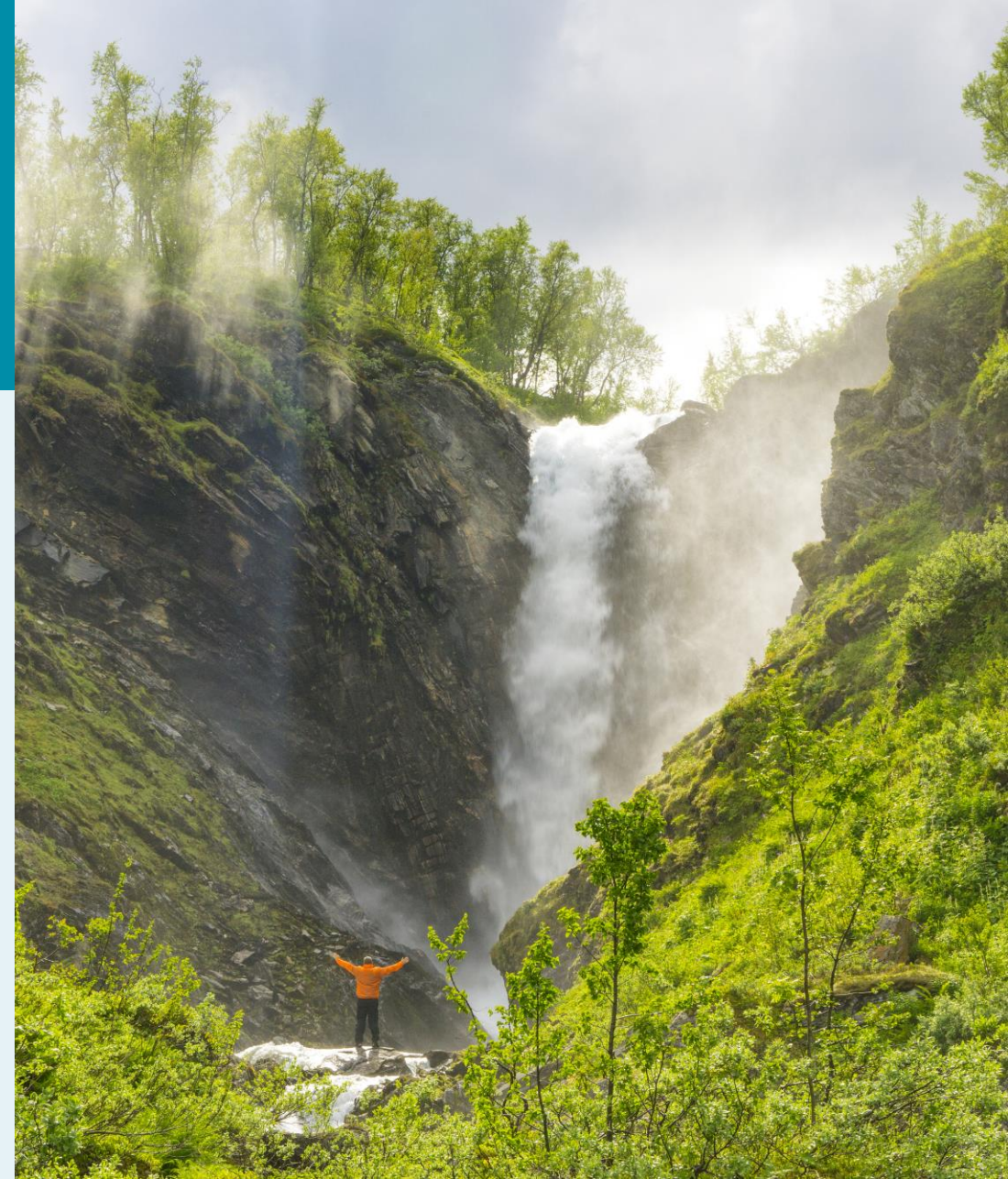

Hva er besøksforvaltning?

Det handler om å ta imot besøkende på en slik måte at vi også **tar vare på** verdiene og ressursene våre

Besøksforvaltning betyr at vi sikrer en **bærekraftig utvikling** som er innenfor grensene til det natur, landskap, miljø, lokalsamfunn og lokal kultur tåler/ønsker, samtidig som det gir grunnlag for sunn næringsdrift og lokal verdiskaping

Foto: Jan Inge Larsen/ Visit Helgeland

Prinsipper i besøksforvaltning

- Stedsbasert reiseliv – nedenfra og opp
- Helhetlig og lokalsamfunnsstyrt utvikling
- Dialog og medvirkning
- Samarbeid på tvers
- Besøksforvaltning må inn i planarbeidet
- Ansvarlig markedsføring

Reisemålet Vefsnaregionen består av

Reisemålsledelsen

Det geografiske området

Lokalbefolkning

Næringsliv og besøkende

Foto: Emilie Solbakken/ Visit Helgeland, RiverNorth Rafting/ Visit Helgeland

Sammensetting av en god reisemålsledelse

Reisemålsledelsen **må tilpasses lokale forhold**, men disse aktørene bør være representert:

- Kommunen
- Lokalt næringsliv
- Lokalsamfunnet
- Frivilligheten

! Husk alle er like viktig og sammensettingen må derfor være balansert

Kommunen må være bjellesau

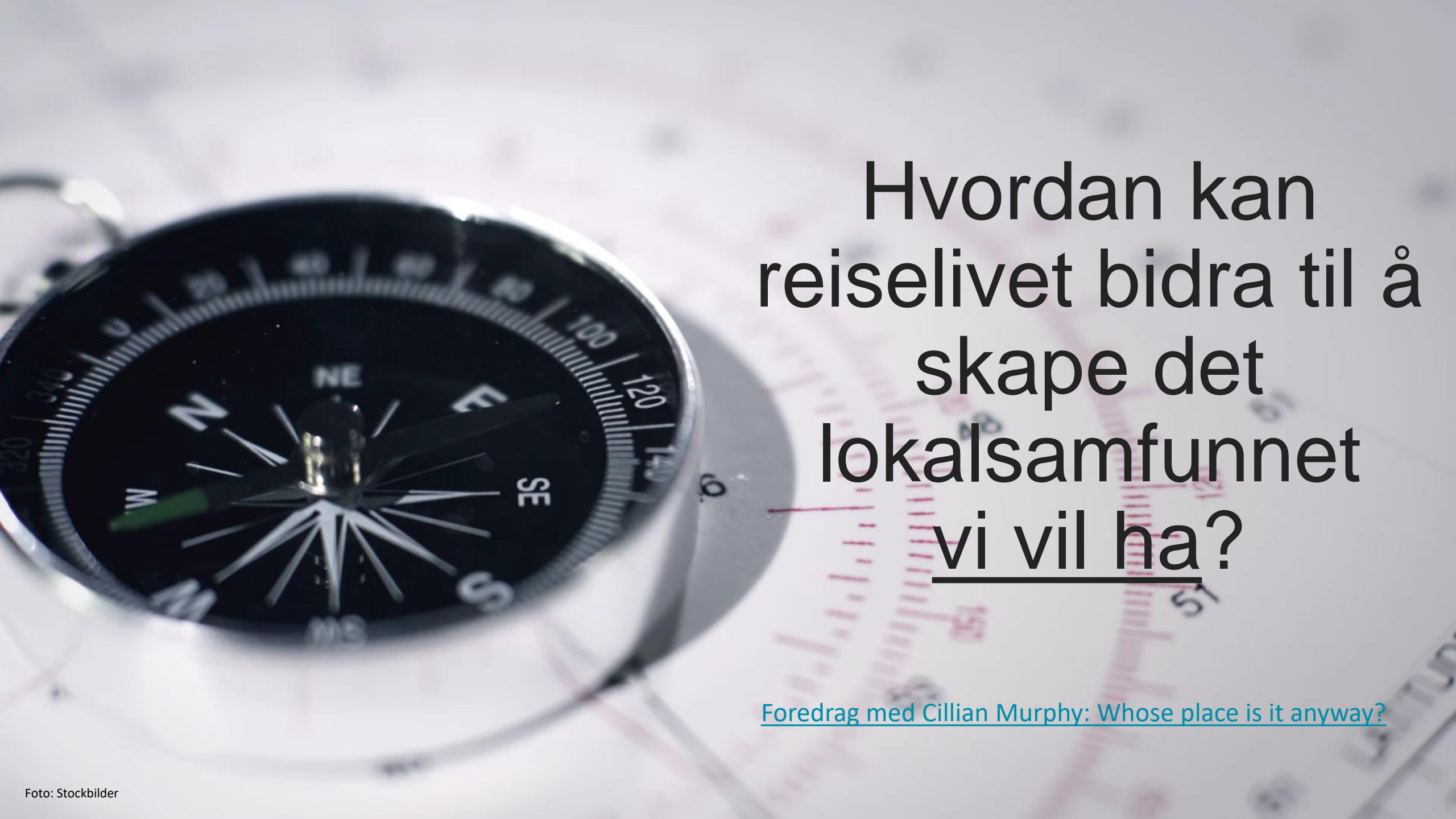
Foto: Visit Voss/ Visit Norway.com

Hvordan vil en reisemålsledelse se ut for Vefsnaregionen?

Hvordan ivaretar vi:

- Et reisemål som består av tre kommuner?
- Verneområdene?
- Samiske interesser?
- Kulturminner av høy verneverdi?
- Næringsaktørens behov?
- Lokalbefolkningens ønsker?
- Andre?

Hvordan kan reiselivet bidra til å skape det lokalsamfunnet vi vil ha?

[Foredrag med Cillian Murphy: Whose place is it anyway?](#)

Spørsmål 1 ●

5 grunn- leggende spørsmål

Spørsmål 2 ●

Spørsmål 3 ●

Spørsmål 4 ●

Spørsmål 5 ●

Hvorfor vil vi ha turisme?

- Hva skal turismen gjøre for oss?
- Formål, rolle og verktøy for lokalsamfunnet?

Spørsmål 1

Spørsmål 2

5 grunn-
leggende
spørsmål

Spørsmål 3

Spørsmål 4

Spørsmål 5

Hva har vi?

- Hvilke lokale ressurser ønsker vi å bygge på?
- Hva ønsker vi ikke å vise fram?

5 grunn- leggende spørsmål

Spørsmål 1

Spørsmål 2

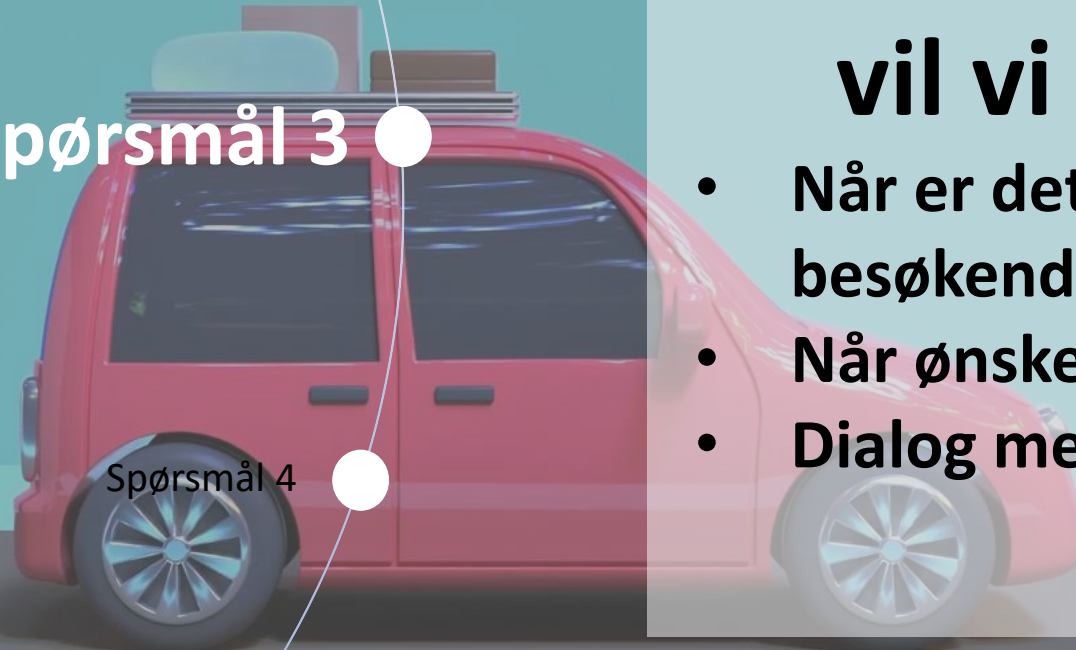
Spørsmål 3

Spørsmål 4

Spørsmål 5

Hvor og når vil vi ha dem?

- Når er det ønskelig at de besøkende kommer?
- Når ønsker vi ikke besøk?
- Dialog med andre næringer

5 grunn- leggende spørsmål

Spørsmål 1

Spørsmål 2

Spørsmål 3

Spørsmål 4

Spørsmål 5

Hvem vil vi invitere hjem?

- Hvem er våre «drømmegjester»?
- Hvilke målgrupper skal vi aktivt invitere hjem til oss?

5 grunn- leggende spørsmål

Spørsmål 1

Spørsmål 2

Spørsmål 3

Spørsmål 4

Spørsmål 5

Hvordan får vi tak i dem?

- Fra et generelt spørsmål om økt volum...
- ...til et målretta spørsmål basert på den langsiktige visjonen for reisemålet

Målet er å få til en **ansvarlig reiselivsutvikling** forankret i lokale ønsker og verdier

1

Reisemålsledelse

Bredt sammensatt og tilpasset lokale forhold

2

Medvirkning og involvering av lokalbefolkningen

3

Engasjerte lokalpolitikere

Reiseliv og besøksnæringer som del av lokal samfunnsutvikling

4

Besøksforvaltning inn i planarbeid

www.nfk.no/besoksforvaltning

Hvilke verktøy har vi i verktøykassen?

Utopiverksted – hvordan vil vi ha det?

Foto: SL Media

- Metode for å skape dialog om et steds **felles verdier** og sammen reflektere over hvordan vi ønsker at lokalsamfunnet skal være i fremtiden
- Prosessen bygger på at forandring skjer nedenfra, dvs. at menneskene som bor i lokalsamfunn skal være med å **utforme sin egen fremtid**
- Består av 3 deler:
  - Kreativ del – Hva er det gode liv på dette stedet?
  - Praktisk del – Hvordan ideene kan omformes til praktisk handling?
  - Vurderende del – Hvordan kan ideene støtte hverandre?

Dialogmøter om besøksforvaltning

- Metode brukt i utvikling av ny reiselivsplan for Vega kommune
- Debatt og folkemøte i alle «mikro-bygdene» med gjennomgang av de 5 spørsmålene
- Godt kunnskapsgrunnlag og bedre forankring
- Metoden kan brukes i annet planarbeid

Foto: Ann Heidi Hansen

Film: [Besøksforvaltning i Vegafolkets perspektiv](#)

Kræsjskurs i besøksforvaltning

- Metode for å involvere innbyggere og frivillig sektor i besøksforvaltning
- Verktøy for å målbære lokalbefolkningens verdier, ønsker og behov
- 4 samlinger med diskusjon av de 5 spørsmålene og en kartlegging av hjertepunkt, smertepunkt og møteplasser
- Finne **lokalt balansepunkt** for en positiv utvikling
- Like relevant ved underturisme som ved overturisme

Kommunale besøksforvaltningsgrupper

Digitalt møte i besøksforvaltningsgruppa i Vestvågøy kommune. Foto: Hanne Lykkja

- Håndtering, koordinering, ansvarsfordeling i arbeidet med besøksforvaltning
- Noen av oppgavene:
  - Løse akutte utfordringer i lokale pressområder
  - Dialog mellom aktørene
  - Utvikle tiltaksplaner
  - Få besøksforvaltning inn i planarbeid
- Deltakere:
  - Kommunens administrasjon (eiendomsdrift, plan, miljø, næring)
  - Destinasjonsselskapet
  - Friluftsrådet
  - Næringsaktør

Kurs i besøksforvaltning for planleggere

Foto: Kjetil Paulsen, Visit Vesterålen

- Nordland fylkeskommune var partner i å utvikle **NMBUs** etter- og videreutdannings-kurs i «*Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn*»
- Kurset arrangeres for 3. gang i 2025
- 10 studiepoeng

[Informasjons- og påmeldingside for kurset](#)

Folkevalgkurs i besøksforvaltning

- Lokale politikere spiller en sentral rolle i besøksforvaltningen
- Økt kunnskap og engasjement om besøksforvaltning hos lokale politikere
- 1 times intro-kurs for kommunestyre
- Oppfølgingskurs: Dialog for en bærekraftig samfunnsutvikling
- Politikere, administrasjon og grendelag deltok sammen

Takk for meg

E-post: rke@nfk.no

Telefon: 756 50 317